

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียน โนนป่าจิววิจิตรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนรวมทั้งมีการศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียน โนนป่าจิววิจิตรวิทยา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

กรอบของการวิจัย

1. ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดการคิดวิเคราะห์ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 11-23) มีรายละเอียดดังนี้
  - 1.1 รวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบหรือเรียบเรียงให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ
  - 1.2 กำหนดมิติหรือแง่มุมที่จะวิเคราะห์ โดย
    - 1.1.1 อาศัยความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม
    - 1.1.2 อาศัยการค้นพบลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมของกลุ่มข้อมูลบางกลุ่ม
  - 1.3 กำหนดหมวดหมู่ในมิติหรือแง่มุมที่จะวิเคราะห์
  - 1.4 แจกแจงข้อมูลที่มีอยู่ลงในแต่ละหมวดหมู่ โดยคำนึงถึงความถี่ในตัวอย่าง

เหตุการณ์ การเป็นสมาชิก หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

1.5 นำข้อมูลที่แจกแจงเสร็จแล้วในแต่ละหมวดหมู่มาจัดลำดับ เรียงลำดับ หรือจัดระบบให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ

1.6 เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างแต่ละหมวดหมู่ ในแง่ความมาก-น้อย ความสอดคล้อง-ความขัดแย้ง ผลทางบวก-ผลทางลบ ความเป็นเหตุ-เป็นผล ลำดับความต่อเนื่อง

2. กลยุทธ์ที่จะนำมาดำเนินงานพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยประยุกต์หลักการ SWIPPA (คณะวิจัยของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. 2545 : 38-44) และสภาพบริบทพื้นฐานความต้องการของสถานศึกษาและครู โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการของเคมมิสและ แม็กแท็กการ์ทในการพัฒนาครูในแบบๆ ซึ่งประกอบด้วย

2.1 Self Learning (S) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับกาที่ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหา ความรู้และสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง

2.2 Whole School (W) เป็นกระบวนการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นให้ทุกคน ทุกฝ่ายในสถานศึกษาและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.3 Interaction (I) เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.4 Participation (P) การมีส่วนร่วม

2.5 Process and Product (P) เป็นการเรียนรู้อย่างเป็นทางการ

2.6 Application (A) การประยุกต์ใช้ความรู้

3. การวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ตามแนวความคิดของ เคมมิสและแม็กแท็กการ์ท(Kemmis and McTaggart)เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 การวางแผน (Planning)

3.2 การปฏิบัติ (Action)

3.3 การสังเกต (Observation)

3.4 การสะท้อนผล (Reflection)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียน โนนป่าจิววิจิตรวิทยา

การวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียน โนนป่าจิววิจิตรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย โดยใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในกลยุทธ์ในการพัฒนาดำเนินการ 2 วงรอบ

1.1 สรุปผลการดำเนินการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียน โนนป่าจิววิจิตรวิทยาจากการดำเนินพัฒนาในวงรอบที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์การศึกษาศภาพปัญหาและความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ใน 2 ด้านคือด้านการจัดกิจกรรมและด้านความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแผนงานในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยการจัดอบรมเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์มากขึ้น และผลจากการนิเทศและติดตามกลุ่มเป้าหมายบางส่วนที่ต้องพัฒนาปรับปรุง เนื่องจากขาดความเชื่อมั่น ในการนำกลยุทธ์ที่จะนำมาดำเนินงานพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยการประยุกต์หลักการ SWIPPA มาใช้ และกระบวนการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องพัฒนาให้ดีขึ้น โดยจะใช้การนิเทศภายในเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา

1.2 ผลสรุปจากการสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 จากการการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียน โนนป่าจิววิจิตรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ผลการดำเนินการสามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ ในแต่ละขั้นตอน จากการดำเนินการในวงรอบที่ 1 มีปัญหาที่ต้องปรับปรุง และการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ คือ ประเด็นที่ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับกระบวนการ และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน รวมถึงการนำเอากลยุทธ์ โดยวัตถุประสงค์หลักการ SWIPPA มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ที่ต้องพัฒนาให้มีระดับความรู้ความเข้าใจมากขึ้น คือ การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และการพัฒนาสื่อการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

จากข้อสรุปร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ จึงกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาในวงรอบที่ 2 คือ หลักการ SWIPPA มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน และการนิเทศภายใน และเชิญผู้เชี่ยวชาญมา ให้คำแนะนำ ช่วยเหลืออีกครั้งโดยมีจุดเน้น 1 ด้าน คือ การพัฒนานวัตกรรมที่เป็นสื่อการสอนที่เน้นการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

1.3 ผลสรุปจากการดำเนินพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้การนิเทศภายในติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ หลังจากผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายได้ประชุม ปรึกษาหารือ ระดมสมอง พร้อมทั้งขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในประเด็นที่เป็นปัญหา คือ ขั้นตอนการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และการสรุปและรายงานผล จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกต การสนทนากลุ่ม การสอบถาม และการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ จะเห็นว่า กลุ่มเป้าหมายสามารถพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้คนละ 1 เรื่อง และผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การสนทนา และจดบันทึก นำข้อมูลมาวิเคราะห์ แปรผล ปรากฏว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความสนใจ และกระตือรือร้นในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาตนเอง เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เป็นอย่างดี สามารถทำ นวัตกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้ทุกคน และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในด้านการ จัดรูปแบบการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ให้มีความชำนาญ และมีความมั่นใจ ในครั้งต่อไปสามารถพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และการคิดด้านต่างๆ ได้สอดคล้องกับสภาพบริบท และสภาพของผู้เรียน สร้างเครื่องมือเก็บ รวบรวมข้อมูล สามารถวิเคราะห์ข้อมูล แปรผลข้อมูล ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ พื้นฐาน เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเขียนเป็นรายงานผลการ ใช้นวัตกรรมได้เหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาครู โดยการนิเทศภายในติดตามการจัดการ

เรียนรู้ของครู ด้วยกิจกรรมการปรึกษาหารือ การระดมสมองช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน ตลอดจนการขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือ และตรวจสอบการดำเนินงานการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ทำให้ครูเกิดความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น และสามารถดำเนินการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้อื่นๆ ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้ดีขึ้น

1.4 ผลสรุปจากการสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี และสามารถจัดทำนวัตกรรมที่เป็นสื่อการสอนคือชุดสร้างความรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้จำนวน 8 ชุด ดำเนินการพัฒนาต่อเนื่องจากวงรอบที่ 1 ตามกรอบวิจัย ได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์มากขึ้น และเห็นความสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอื่น ๆ ต่อไป

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการนั้นอยู่ในระดับ มากที่สุด (4.64) โดยเห็นด้วยมากที่สุด คือ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ (4.75) เปิดโอกาสให้ท่านได้เป็นผู้สร้างองค์ความรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (4.75) มีการจัดกระบวนการที่เป็นระบบและเชื่อมโยงกัน ทั้งกระบวนการ (4.75) ซึ่งทั้ง 3 ประเด็นนั้นผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียน โนนป่าจิววิจิตรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ตามหลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) การโดยใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในผลการวิจัยที่ปรากฏนั้นสามารถอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน พบว่ามีข้อค้นพบที่น่าสนใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อ

ส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ในสองด้านคือด้านการจัดกิจกรรมและด้านความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการในการออกแบบและผลิตสื่อ รวมทั้งการศึกษาคูงาน มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา บุญเรือง พรหมสิทธิ์ (2540 : 105) ภาวิณา ลำพอย (2544 : 178) สุรเชษฐ์ พละเอ็น (2545 : 167) ที่พบว่า ความต้องการพัฒนาของครูอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร และด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสภาพบริบทของ โรงเรียนซึ่งครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนผ่านการอบรมหลายหลักสูตรและต้องปฏิบัติหน้าที่หลายอย่างทำให้ไม่กระตือรือร้นที่จะขวนขวายความรู้เพิ่มเติม จึงอาจส่งผลให้ผลการประเมินด้าน นี้อยู่ในระดับปานกลาง

ผลที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน นำมาสู่การกำหนดนโยบายและแผนงานในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียน โนนป่าจิววิจิตรวิทยา โดยการกำหนดกิจกรรมและวิธีการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการอบรมและมีการจัดอบรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ผลสะท้อนและหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูชี้ให้เห็นว่าครูมีความพึงพอใจในการอบรม เพราะวิทยากรมีการจัดกระบวนการที่ดีหลากหลาย โดยแตกต่างจากที่ผ่านมา ทำให้เกิดความกระตือรือร้นและแรงจูงใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนต่อไป

การนำกลยุทธ์ที่จะนำมาดำเนินงานพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยประยุกต์หลักการ SWIPPA (คณะวิจัยของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. 2545 : 38-44) โดยได้จัดกิจกรรมและสร้างกลไกตามหลักการดังกล่าว ประกอบด้วย การพัฒนาครูให้เป็นผู้รักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การพัฒนาครู โดยเน้นกระบวนการที่ให้ทุกฝ่าย ทุกคนทั่วทั้งสถานศึกษาและชุมชนได้ไปปฏิบัติงานร่วมกัน การพัฒนาครูให้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การพัฒนาครูให้ได้รู้จักการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกันพัฒนางาน ต่าง ๆ ร่วมกัน การพัฒนาครูให้มีการเรียนรู้ที่จะทำงานต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน และการพัฒนาครูให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางาน กลไกดังกล่าวสามารถ

พัฒนาให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผลงานที่ครูสามารถสร้างสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดคือชุดสร้างความรู้ได้ถึง 8 ชุดกิจกรรม และจากการสังเกตพฤติกรรมครูพบว่าครูมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงแนวคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิบัติการเรียนรู้

การผลิตสื่อการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เป็นการพัฒนาวิธีการ หรือ นวัตกรรม โดยการผลิตสื่อการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ จากการสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย ในการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม ปรากฏว่า นวัตกรรมที่กลุ่มเป้าหมายเลือกใช้ คือ ชุดสร้างความรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ โดยมีการทดลองตามรูปแบบสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ในขั้นตอนนี้ปรากฏว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม ผลที่ได้สามารถสนองต่อการแก้ปัญหา ตามผลการศึกษาของสุรเชษฐ์ พละเอ็น (2545 : 10) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาครูประถมศึกษิตตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ว่า ครูต้องได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ด้านการเรียนการสอน เรียนรู้ ด้านหลักสูตร และด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการพัฒนาครูที่ผู้วิจัยได้ใช้หลักการการพัฒนาครูให้มีการเรียนรู้ที่จะทำงาน ต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน และการพัฒนาครูให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานตามหน้าที่และสาระการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบเป็นฐานในการส่งเสริมและพัฒนาครู จึงอาจส่งผลให้ครูสามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียนเป่าจิววิจิตรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ และประสบการณ์ในการพัฒนาครูได้เห็นความสามารถ และสภาพความแตกต่างของครูในโรงเรียน ศักยภาพในการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินงานนั้นต้องอาศัยการร่วมมือ ร่วม

ใจ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของทีมงาน การทุ่มเท เสียสละ ความอดทน อดกลั้น บางคน ต้องการกำกับ ดูแล แนะนำอย่างใกล้ชิด แต่บางคนก็มีความรับผิดชอบสูง แต่อย่างไรก็ตาม พหุรูปเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาครูไว้ ดังนี้

1.1 การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิด วิเคราะห์ของผู้เรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นช่วง ๆ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมวิจัยมีโอกาสนำจุดบกพร่องหรือปัญหาในการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนมา นำเสนอ และร่วมกันแก้ปัญหา ตลอดจนจะได้ทราบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของกลุ่มเป้าหมายทุกคน ตามกำหนดการที่วางไว้

1.2 การพัฒนาครู ใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายนอกเหนือจากการประยุกต์ หลักการ SWIPPA เช่น การตั้งคลินิกครูเพื่อให้คำปรึกษา การประชุมกลุ่มย่อย การทำ Workshop หรือ เพื่อนช่วยเพื่อน เป็นต้น

1.3 ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ครูได้แสดงความคิดเห็นริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบในการจัดรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ได้อย่างเต็มที่

1.4 โรงเรียนควรสร้างบรรยากาศในการพัฒนาครูโดยการ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สร้างขวัญ และกำลังใจ จัดหาเอกสาร ตำรา เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า อ้างอิง และส่งเสริมให้ครูจัดทำ และ ใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้อัตนวิถีสอน หรือสื่อการเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบ และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ครูใช้ กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ และส่งเสริมการผลิตสื่อหรือนวัตกรรม / วิธีการใหม่ ๆ

2.2 การพัฒนาความรู้ความสามารถในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ควรมีการศึกษาและกิจกรรมให้ความรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

5.2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนและมาตรฐานในการพัฒนาครูให้สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้